



## Smjernice za utvrđivanje u kojoj mjeri je podnosilac zahtjeva za dodjelu pravne pomoći u mogućnosti da plati svoju odbranu

13. novembar 2017.

### Preambula

Sekretar usvaja ove Smjernice kako bi omogućio dosljedno i transparentno utvrđivanje u kojoj mjeri je podnosilac zahtjeva za dodjelu pravne pomoći u mogućnosti da plati svoju odbranu u postupku pred MMKS-om na osnovu članova od 7 do 10 Uputstva. Sekretarijat primjenjuje ove Smjernice na sve odluke u vezi sa slabim imovinskim stanjem na osnovu članova od 7 do 10 Uputstva.

### I. Definicije

1. Za potrebe ovih Smjernica, primjenjuju se sljedeće definicije:

- Optuženi:** osoba protiv koje su MKSR, MKSJ ili MMKS podigli optužnicu, u skladu s članom 1 Statuta;
- Podnosilac zahtjeva:** osumnjičena, optužena ili osuđena osoba koja se podnijela zahtjev za dodjelu pravne pomoći pred MMKS-om;
- Doprinos:** u kojoj mjeri je podnosilac zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu; to jest, iznos s kojim podnosilac zahtjeva mora učestvovati u plaćanju svoje odbrane;
- Osuđena osoba:** osoba protiv koje je MKSR, MKSJ ili MMKS izrekao konačnu osuđujuću presudu;
- Izdržavana osoba:** osoba koja svoju glavnu finansijsku pomoć dobiva od podnosioca zahtjeva, njegovog bračnog druga ili osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, ali koja ne živi u zajedničkom domaćinstvu u glavnom porodičnom domu;
- Uputstvo:** Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, koje je izdao sekretar 14. novembra 2012., u skladu s pravilom 43 Pravilnika, s naknadnim izmjenama i dopunama;
- Raspoloživa sredstva:** prihodi i imovina podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu koji, po mišljenju sekretara, prevazilaze razumne potrebe podnosioca zahtjeva, njegovog bračnog druga, izdržavanih lica i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Proračun Sekretarijata o raspoloživim sredstvima zasniva se na odjeljku III ovih Smjernica;
- Procjena troškova života:** troškovi života koje će vjerovatno imati podnosilac zahtjeva i osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu tokom perioda od datuma kad Sekretarijat donese odluku o tome u kojoj mjeri je podnosilac



zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu do isteka perioda u kojem se očekuje da će podnosiocu zahtjeva biti potrebno zastupanje pred MMKS-om, kako je izračunato na osnovu odjeljka 14 ovih Smjernica;

- Smjernice:** ove Smjernice za utvrđivanje u kojoj mjeri je podnosilac zahtjeva za dodjelu pravne pomoći u mogućnosti da plati svoju odbranu;
- Zajedničko domaćinstvo:** bračni drug podnosioca zahtjeva, njegova djeca i druge osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;
- MKSR:** Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za genocid i druga teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji Ruande i građana Ruande odgovornih za genocid i druga takva kršenja počinjena na teritoriji susjednih država u periodu od 1. januara 1994. do 31. decembra 1994. godine, osnovan Rezolucijom 955 Savjeta bezbjednosti od 8. novembra 1994. godine;
- MKSJ:** Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, osnovan Rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti od 25. maja 1993. godine;
- Bračna imovina:** imovina koju su stekli podnosilac zahtjeva i njegov bračni drug tokom bračne zajednice, ne računajući poklone date određenom bračnom drugu;
- MMKS:** Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove, osnovan Rezolucijom 1966 Savjeta bezbjednosti od 22. decembra 2010. godine;
- Osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu:** osobe koje žive s podnosiocem zahtjeva ili koje bi živjele s podnosiocem zahtjeva da on nije u pritvoru, a s kojima je podnosilac zahtjeva finansijski međuzavisan; odnosno, postoji dokaz o objedinjenim finansijskim sredstvima prema kojem podnosilac zahtjeva i dotična osoba čine jednu finansijsku cjelinu;
- Glavni porodični dom:** glavno mjesto stanovanja podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, čiji je vlasnik podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu; obično ono mjesto gdje bi podnosilac zahtjeva stanovao kada ne bi bio u pritvoru;
- Glavno porodično vozilo:** vozilo koje se koristi kao osnovno prijevozno sredstvo za podnosioca zahtjeva i osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, čiji je vlasnik podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;



- Direktno raspoloživa imovina:** imovina u vlasništvu podnosioca zahtjeva ili osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, koja se može prodati, staviti pod hipoteku ili dati u zakup kako bi se pribavio novac za odbranu podnosioca zahtjeva;
- Sekretar:** sekretar MMKS-a, imenovan na osnovu člana 15 Statuta;
- Sekretarijat:** organ MMKS-a zadužen za administraciju i pružanje usluga MMKS-u na osnovu člana 15 Statuta i, za potrebe ovih Smjernica, osoblje Sekretarijata konkretno zaduženo za dodjeljivanje pravne pomoći;
- Pravilnik:** Pravilnik o postupku i dokazima koji je MMKS, na osnovu člana 13 Statuta, usvojio 8. juna 2012., s naknadnim izmjenama i dopunama;
- Bračni drug:** odrasla osoba koja živi s podnosiocem zahtjeva kao suprug ili supruga, nezavisno od zakonskog bračnog stanja;
- Statut:** Statut MMKS-a, priložen Rezoluciji 1966 Savjeta bezbjednosti od 22. decembra 2010., s naknadnim izmjenama i dopunama;
- Osumnjičeni:** osoba za koju MMKS ima razumnog osnova da vjeruje da je počinila krivično djelo prema članu 1 Statuta koje je u nadležnosti MMKS-a;
- Sredstva za rad:** standardna sredstva ili oprema koji su potrebni za obavljanje određenog zanata, profesije ili posla;
- POUN:** Pritvorski objekat Ujedinjenih nacija u Aruši, Tanzanija.
- PJUN:** Pritvorska jedinica Ujedinjenih nacija u Haagu, Nizozemska.

U ovim Smjericama, muški rod obuhvata i ženski i obrnuto.

## II. Opšte odredbe

2. Kada podnosilac zahtjeva za dodjelu pravne pomoći podnese izjavu o imovinskom stanju na osnovu člana 7(B) Uputstva, Sekretarijat procjenjuje prihode i imovinu podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. U tome se Sekretarijat može osloniti na izjavu o imovinskom stanju, koja se podnosi uz zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ili može ispitati imovinsko stanje podnosioca zahtjeva na osnovu člana 9 Uputstva.
3. Na osnovu utvrđene ukupne vrijednosti prihoda i imovine, Sekretarijat izračunava raspoloživa sredstva podnosioca zahtjeva u skladu s odjeljkom III ovih Smjernica. Od raspoloživih sredstava Sekretarijat oduzima predviđene troškove života članova porodice podnosioca zahtjeva i osoba koje on izdržava u periodu u kojem se procjenjuje da će podnosiocu zahtjeva biti potrebno zastupanje pred MMKS-om. Preostali iznos predstavlja doprinos koji podnosilac zahtjeva treba da plati za svoju odbranu.
4. Ako osumnjičeni podnese izjavu o imovinskom stanju na osnovu člana 7(B) Uputstva, Sekretarijat će donijeti *prima facie* odluku u vezi sa sredstvima osumnjičenog. Ako MMKS formalno podigne optužnicu protiv osumnjičenog, Sekretarijat može promijeniti *prima facie* odluku uzimajući u obzir eventualna dodatna ispitivanja imovinskog stanja na osnovu člana 9 Uputstva.
5. Na osnovu člana 8 Uputstva, podnosilac zahtjeva snosi teret dokazivanja da nije u mogućnosti da plati svoju odbranu. Podnosilac zahtjeva mora podnijeti vjerodostojne i uvjerljive dokaze o tome da je slabog imovnog stanja ili djelimično slabog imovnog stanja.
6. Ovim Smjernicama se ne stvaraju nikakva dodatna prava ili povlastice osim onih predviđenih članom 19 Statuta i ne prejudiciraju Pravilnik i Uputstvo. U slučaju spora, primjenjuju se odredbe Statuta, Pravilnika ili Uputstva.
7. Kada je odluku o finansijskom stanju optuženog donio MKSR ili MKSJ, MMKS će prihvatiti tu odluku, osim ako se ne pojave nove informacije koje pokazuju da optuženi ima dovoljno sredstava da plati svoju odbranu ili ako Sekretarijat, na osnovu sudskog naloga, potvrdi ili ovjeri raniju odluku u vezi sa slabim imovnim stanjem.

## III. Raspoloživa sredstva

### A. Imovina obuhvaćena raspoloživim sredstvima

8. Na osnovu člana 10 Uputstva, prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava podnosioca zahtjeva, Sekretarijat uzima u obzir sljedeće:
  - vrijednost glavnog porodičnog doma koja prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Glavni porodični dom prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu ako je njegova vrijednost veća od vrijednosti prosječnog porodičnog doma u regiji u kojoj se nalazi. Sekretarijat utvrđuje stepen u kojem glavni porodični dom prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu po formuli iz stava 13;
  - vrijednost pokušstva glavnog porodičnog doma čiji je vlasnik podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, a koja prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva ili osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Pokušstvo glavnog porodičnog doma prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom

domaćinstvu ako su to luksuzni predmeti izuzetne vrijednosti, uključujući umjetničke zbirke i zbirke antikviteta, ali ne ograničavajući se na njih;

- vrijednost glavnog porodičnog vozila ili glavnih porodičnih vozila koja prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Glavno porodično vozilo ili vozila prevazilaze razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu ako je njihova ukupna vrijednost veća od vrijednosti jednog prosječnog automobila u državi u kojoj živi porodica podnosioca zahtjeva. Prilikom utvrđivanja vrijednosti prosječnog automobila u državi u kojoj živi porodica podnosioca zahtjeva, Sekretarijat se oslanja na pouzdane podatke relevantne vlade ili relevantne ovlaštene ustanove (osiguravajuće društvo, ovlaštena trgovina automobila);
- vrijednost dionica, obveznica ili bankovnih računa koje posjeduje podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na račun podnosioca zahtjeva u POUN-u, PJUN-u ili ustanovi u kojoj podnosilac zahtjeva izdržava kaznu, umanjen za iznos koji Ujedinjene nacije uplaćuju na taj račun;
- vrijednost druge eventualne imovine koja nije navedena u odjeljku 9, čiji je vlasnik podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu; i
- sva imovina čiji vlasnik je ranije bio podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, uključujući gorenavedenu imovinu, pri čemu je podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu dodijelio ili prenio eventualne prihode od te imovine na neku drugu osobu u svrhu prikrivanja ili utaje te imovine.

## **B. Imovina koja nije uključena u raspoloživa sredstva**

9. Prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava podnosioca zahtjeva, Sekretarijat ne uzima u obzir sljedeće:

- vrijednost glavnog porodičnog doma u mjeri u kojoj ta vrijednost ne prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva ili osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;
- vrijednost pokušava glavnog porodičnog doma čiji vlasnik je podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, u mjeri u kojoj vrijednost tok pokušava ne prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;
- vrijednost glavnog porodičnog vozila u mjeri u kojoj ta vrijednost ne prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;
- vrijednost imovine čiji vlasnik je podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, koja nije direktno raspoloživa, ali ne greškom podnosioca zahtjeva, te o kojoj podnosilac zahtjeva može dostaviti dokaze da je on ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu razumno pokušao da tom imovinom raspolaže;
- vrijednost imovine čiji vlasnik je bračni drug podnosioca zahtjeva, a koja ne čini bračnu imovinu, uključuje imovinu navedenu u stavu 8. Sekretarijat utvrđuje da li imovina čini bračnu imovinu u skladu s propisima o bračnoj imovini države u kojoj su se podnosilac zahtjeva i njegov bračni drug vjenčali ili u kojoj žive, ukoliko se ne podnese dokaz o tome da imovina nije bračna ili zajednička; i
- vrijednost sredstava za rad čiji vlasnik je podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, koja su razumno potrebna za život podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu.

## **C. Prihodi uključeni u raspoloživa sredstva**

10. Prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava podnosioca zahtjeva, Sekretarijat smatra da će podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu nastaviti da ostvaruju lične

prihode od datuma kad Sekretarijat donese odluku o tome u kojoj je mjeri podnosilac zahtjeva u mogućnosti da plaća svoju odbranu do isteka perioda u kojem se procjenjuje da će podnosiocu zahtjeva biti potrebno zastupanje pred MMKS-om, u pretpretresnoj, pretresnoj i žalbenoj fazi postupka ili poslije izricanja osuđujuće presude.

11. Prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava podnosioca zahtjeva, Sekretarijat uzima u obzir sljedeće prihode podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu:
- plate, zarade i provizije;
  - prihod od poslovanja nakon što se oduzmu razumni troškovi;
  - prihod od ulaganja;
  - državne penzije;
  - naknade od države koje ne predstavljaju isplatu socijalne pomoći;
  - isplatu naknade zaposlenima;
  - uplate u ime alimentacije, odvojenog života i izdržavanja koje prima podnosilac zahtjeva;
  - redovne prinadležnosti koje se ostvaruju na osnovu eventualnih premija, penzijskog sistema ili premija osiguranja;
  - redovne prinadležnosti koje se ostvaruju od hipoteke, kupoprodajnog ugovora ili ugovora o pozajmici; i
  - bilo koji drugi redovni prihod koji nije isključen odredbama iz stava 12.

#### **D. Prihodi isključeni iz raspoloživih sredstava**

12. Prilikom utvrđivanja raspoloživih sredstava podnosioca zahtjeva, Sekretarijat ne uključuje sljedeće prihode podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu:
- naknade na ime socijalne pomoći od države;
  - zaradu djeteta ili djece podnosioca zahtjeva koja su mlađa od 18 godina; ili
  - troškove alimentacije, odvojenog života i izdržavanja koje potražuje podnosilac zahtjeva ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu.

### **IV. Formule za izračunavanje doprinosa**

#### **A. Formula za izračunavanje u kojoj mjeri vrijednost glavnog porodičnog doma podnosioca zahtjeva prevazilazi vrijednost prosječnog porodičnog doma**

13. Uzimajući u obzir pouzdane podatke vlade države u kojoj je glavni porodični dom podnosioca zahtjeva ili, alternativno, podatke ugledne domaće ili međunarodne organizacije ili agencije,<sup>1</sup> Sekretarijat koristi sljedeću formulu za utvrđivanje mjere u kojoj vrijednost glavnog porodičnog doma podnosioca zahtjeva prevazilazi njegove potrebe i potrebe osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu:

$$\frac{(V \times LSE) - EN}{LS} = E$$

gdje:

<sup>1</sup> Kao što su, na primjer, Svjetska banka, Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija ili Svjetska zdravstvena organizacija.

**V** predstavlja procjenu vrijednosti glavnog porodičnog doma koju je dobio Sekretarijat;

**LS** predstavlja korisnu površinu, u kvadratnim metrima, u glavnom porodičnom domu;

**EN** predstavlja eventualne evidentirane terete na glavnom porodičnom domu;

**E** predstavlja vrijednost glavnog porodičnog doma koja prevazilazi razumne potrebe podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Ako je taj iznos veći od nule, on se uključuje u raspoloživa sredstva podnosioca zahtjeva u skladu sa stavom 8; i

**LSE** predstavlja korisnu površinu u glavnom porodičnom domu koja prevazilazi prosječnu korisnu površinu za broj osoba koji žive u zajedničkom domaćinstvu u glavnom porodičnom domu u državi u kojoj se nalazi, u skladu sa pouzdanim podacima koje je dobio Sekretarijat. Za izračunavanje LSE koristi se sljedeća formula:

$$LS - (ALS \times M) = LSE$$

gdje:

**ALS** predstavlja prosječan broj kvadratnih metara korisne površine po osobi u državi u kojoj se nalazi glavni porodični dom, dobiven od relevantnih vlasti ili, alternativno, od ugledne domaće ili međunarodne organizacije ili agencije;<sup>2</sup> i

**M** predstavlja broj osoba koje žive u zajedničkom domaćinstvu u glavnom porodičnom domu, uključujući podnosioca zahtjeva i osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu.

## **B. Formula za izračunavanje procijenjenih troškova života**

14. Sekretarijat koristi sljedeću formulu za izračunavanje procijenjenih troškova života podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu:

$$\frac{[AE \times (M + D) + EE] \times T}{4} = ELE$$

gdje:

**AE** predstavlja prosječne mjesečne troškove četveročlanog domaćinstva, dobivene od vlade države u kojoj se nalazi glavni porodični dom podnosioca zahtjeva ili, alternativno, od ugledne domaće ili međunarodne organizacije ili agencije.<sup>3</sup> Taj indeks obuhvata troškove stanovanja i troškove života;

**EE** predstavlja dodatne troškove života podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu. Ti dodatni troškovi života su troškovi specifični za podnosioca zahtjeva i osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, pa prema tome nisu predviđeni indeksom AE, kako je gore definisano. Dodatni troškovi života mogu uključivati školarinu i vanredne medicinske troškove, ali nisu ograničeni samo na njih;

**M** predstavlja broj osoba koje žive u zajedničkom domaćinstvu u glavnom porodičnom domu, uključujući podnosioca zahtjeva i osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu;

<sup>2</sup> *Id.*

<sup>3</sup> *Id.*

**D** predstavlja osobe koje podnositelj zahtjeva izdržava, a koje ne žive u zajedničkom domaćinstvu u glavnom porodičnom domu;

**T** predstavlja period od datuma kada je Sekretarijat donese odluku o tome u kojoj mjeri je podnositelj zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu do isteka perioda u kojem se procjenjuje da će podnosiocu zahtjeva biti potrebno zastupanje pred MMKS-om, u pretpretresnoj, pretresnoj i žalbenoj fazi ili poslije izricanja osuđujuće presude; i

**ELE** predstavlja procjenu troškova života podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu tokom perioda od datuma kada Sekretarijat donese odluku o tome u kojoj mjeri je podnositelj zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu do isteka perioda u kojem se procjenjuje da će podnosiocu zahtjeva biti potrebno zastupanje pred MMKS-om, u pretpretresnoj, pretresnoj i žalbenoj fazi ili poslije izricanja osuđujuće presude.

### **C. Formula za izračunavanje u kojoj mjeri je podnositelj zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu**

15. Sekretarijat koristi sljedeću formulu za izračunavanje u kojoj mjeri je podnositelj zahtjeva u mogućnosti da plati svoju odbranu:

$$DM - ELE = C$$

gdje:

**DM** predstavlja raspoloživa sredstva podnosioca zahtjeva, izračunata na osnovu odjeljka III;

**ELE** predstavlja procjenu troškova života podnosioca zahtjeva i osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, izračunatih na osnovu stava 14; i

**C** predstavlja doprinos podnosioca zahtjeva u plaćanju troškova odbrane.

## **V. Oduzimanje doprinosa**

16. Sekretarijat će od sredstava za pravnu pomoć dodijeljenih timu odbrane podnosioca zahtjeva oduzeti iznos doprinosa, utvrđen prema stavu 16.

## **VI. Završne odredbe**

17. Sekretarijat će sve dokumente koje podnositelj zahtjeva podnese na osnovu ovih Smjernica tretirati s dužnim poštovanjem prema odgovarajućem stepenu povjerljivosti.
18. Svi sporovi u vezi s primjenom ovih Smjernica rješavaju se u skladu s članom 13 Uputstva.